

5) próba *Mantoux* — wstrzyknięcie śródskórnie $0,1 \text{ cm}^3$ tuberkuliny w rozcieńczeniu $1^0/_{00}$, ze stopniowym zwiększaniem stężenia, jeżeli próba wypada ujemnie. Wynik dodatni przedstawia się w postaci zaczerwienienia i nacieku o średnicy 10 mm;

6) próba naskórna z neotuberkuliną *Mérieux*, sporządzona na zasadzie wyłączenia ciał białkowych drażniących, znajdujących się w klasycznej tuberkulinie *Koch*a, a pochodzących z bulionu w pożywce. *Mérieux* sporządził dla hodowli prątków gruźliczych, przeznaczonych do wyrobu neotuberkuliny, pożywkę podobną do używanej dla hodowli prątków *B.C.G.*, a składającą się z gliceryny, kwasu asparaginyowego i cytrynowego, cytrynianu żelaza, siarczanu magnezu i potasu. Próbę z neotuberkuliną *Mérieux* wykonuje się w ten sposób, że na skórę nad górną częścią mostka, napuszcza się kroplę neotuberkuliny i wciera w skórę czystym palcem przez 20 sekund;

7) próba galaretkowa (*Jelly - Tuberculin*). Sposób wykonania: u dzieci najlepiej w przestrzeni międzyopatkowej, gdzie po oczyszczeniu skóry eterem lub acetonem, wyciskamy trochę galaretki tuberkulinowej, nakładając ją w postaci litery *V*, a kontrolną galaretkę bez tuberkuliny tuż powyżej, w kształcie odwróconej litery *V*. Każde ramię litery *V* ma $1/2$ do $3/4$ cala. Nie czekając, aż galaretka wyschnie, pokrywamy oba miejsca przylepcem i odczytujemy wynik najwcześniej po upływie 48 godzin.

Dodatni wynik próby charakteryzuje się mniej lub więcej licznymi guzkami, różowymi, niekiedy zlewającymi się ze sobą;

8) próba plasterowa (*Tuberculin Patch Test*) podana przez autorów amerykańskich *Vollmera* i *Goldberga*. Sposób wykonania: nakleja się na oczyszczoną eterem lub acetonem skórę barku lub mostka, skrawek plastra, na którym umocowana jest z jednej strony żółta bibułka, nasycona tuberkuliną uzyskaną z prątka typu ludzkiego, z drugiej strony zielony skrawek bibuły, nasyczonej tuberkuliną z prątka typu bydłowego; w środku bibułka biała nasycona płynem kontrolnym. W razie wyniku dodatniego, stwierdzamy na skórze pod bibułką żółtą lub zieloną lub obydwoma, zaróżowienie skóry i drobne guzki płaskie, podobne do *lichen planus*. Sposób ten, jako bezkrwawy, stosowany jest szeroko u dzieci w Anglii i Ameryce.

Mając do dyspozycji neotuberkulinę *Mérieux*, galaretkę diagnostyczną i plastry *Vollmera* i *Goldberga*, postanowiłem wypróbować czułość tych prób u dzieci, leczonych z powodu różnych chorób w klinice dziecięcej *U.M.C.S.* i porównać je z odczynem klasycznym *Pirquet*a oraz śródskórnym odczynem *Mantoux* ($0,0001$ tuberkuliny).

Próbnom porównawczym poddano 80 dzieci w wieku od 2 miesięcy do 14 lat. Z tej liczby 40 dzieci miało dodatnią próbę *Mantoux*. Wśród 40 dzieci *Mantoux* - dodatnich, klasyczny odczyn *Pirqueta* wypadł

dotatnio u 24, próba neotuberkulinowa Mérieux u 18, próba galaretkowa u 17 dzieci. Próbę plastrową Vollmera wykonano jedynie u dziesięciorga dzieci Mantoux - dodatnich.

Wynik dodatni stwierdzono jedynie u pięciorga dzieci.

Porównując wyniki naszych prób, a zwłaszcza neotuberkulinowej Mérieux, z wynikami, jakie podał Wallgren w Sztokholmie, na podstawie materiału złożonego z 364 dzieci i dorosłych Mantoux - dodatnich (1 mm. tuberkuliny) poddanych próbie neotuberkulinowej, który uzyskał 361 wyników dodatnich, 2 niepewne a 1 wyraźnie ujemny, musimy stwierdzić, opierając się na naszym, nieco szczupłym materiale, że próba neotuberkulinowa jest niezbyt czułą, stojącą na poziomie prób galaretkowej i plastrowej Vollmera i Goldbergera. W żadnym przypadku nie wytrzymują one porównania ze śródskórną próbą Mantoux, bezsprzecznie najczulszą i najpewniejszą próbą tuberkulinową.

PIŚMIENNICTWO

- 1) Hamburger F.: Tuberculose u. Skrofulose Pfaundler u. Schlossmann Hbuch der Kinderheilk. III Auflage. Vogel Leipzig str. 659.
- 2) Wallegren A. (Stockholm): Une Nouvelle Percutin - Tuberculine (Neotuberculine).
- 3) Finkelstein H.: Lehrbuch der Sauglings Krankheiten. 1924. Verlag v. J. Springer. str. 472 — 743.

S U M M A R Y

Investigations about the sensibility of the different tuberculin reactions among eight children (out of this number forty tuberculinpositive cases had shown that the Mantoux - reaction is the most sensible).

